Surtsey, az ötvenéves sziget

Izland szigete talán leginkább a vulkánok járulékos tevékenységeiről híres; a lenyűgöző forró tavairól, termálfürdőiről és a vadregényes tájairól. No meg, ugye nem utolsósorban a vulkánjairól, amik, ha másként nem, hát a légiforgalom ellehetetlenítése okán kerülnek be a hírekbe, így például az Eyjafjallajökull vulkán 2010-ben.

A vulkanikus tevékenység persze nem áll meg a sziget határainál, a tenger mélyén is gyakran tombolnak a természet erői, de azt nem nagyon látjuk. Esetleg csak az onnan kipattanó földrengésekből értesülhetünk arról, hogy a törésvonal mentén új föld születik. 1963-ban viszont egy tengermélyi kitörés elérte a felszínt és új sziget született.

Az Isleifur II halászhajó onnan nem messze, a **Westmänner sziget** partjainál vetette ki a hálóit, amikor 1963. november 14-én reggel füstfelhőt vettek észre déli irányban. Egy darabig figyelték a rádióforgalmazást, hogy jelent-e valaki vészhelyzetet a közelben, de mivel ez nem történt meg, rutinos izlandiként egy új sziget születését jelentették be a rádión. Három óra elteltével már egy helikopter körözött a helyszín fölött, Sigurdur Thorarinsson geológus foglalta össze az eseményeket: *„A helyszínen a tenger 120 méter mély, de két kráter is kimagasodott a vízből, és mindkettő ontotta magából a lávát.”*

1968-ben már csak az egyik kráter *„maradt talpon”*, a másikat gyakorlatilag elmosta a tenger. A másik már egy 2,7 négyzetkilométeres szigetet hozott létre a kiömlő lávából, mely a **Surtsey** nevet kapta, egy fekete – és az északi mitológiákban kísértő – tűzóriás után. Ritkán hullik a biológusok és geológusok ölébe egy ekkora lehetőség, hogy egy sziget születését és annak természetes *„benépesülését”* figyelemmel kísérhessék, hát itt éltek vele.

A szigetre csak nagyon különleges engedéllyel rendelkező kutatók léphetnek csak, de csak abban az esetben, ha meggyőződtek róla, hogy nem hurcolnak be a szigetre betolakodókat; állatokat, növényeket vagy akár magokat. A lényeg itt ugyanis pont az, hogy meg tudják figyelni, mely állatok és növények jelennek meg az új földön.

A szigetre való látogatásokat úgy kell időzíteniük, hogy azok ne zavarják a megtelepedett madarak költésidőszakát, és akkor is csak az engedélyezett csapásokon közlekedhetnek. Ráadásul az sem mindegy, hogy milyen élelmet visznek magukkal, mivel egy véletlen balesetnek köszönhetően majdnem sikerült a paradicsomot is megtelepíteni a szigeten – azóta a salátás, paradicsomos feltét a magvas kenyerekben meglehetősen ellenjavallt.

A madarak szinte már a sziget születése alatt megtelepedtek ott, és több növény magjait is ők hurcolták be. A kisebb állatok, rovarok és pókok később, a tengeri áramlatokkal és a széllel jutottak el ide a közeli szigetekről, csakúgy, mint a növényi magok *„nem madarakkal utazó”* része.

A szigetre egy fúrótornyot is telepítettek, ezáltal garantáltan bevitt szennyeződésektől mentesen tudják megfigyelni, hogy a különböző mikrobák hogyan népesítik be a frissen megszilárdult – jórészt bazaltból álló – kőzeteket.

A szigeten bekövetkező változásokról éves beszámolók születnek; ezek itt találhatók.

Ráadásul a sziget lassan elvesztette a kezdeti területének a felét. Bár az erózió üteme lassul, várhatóan száz éven belül Surtsey ismét el fog tűnni a Föld színéről – ezúttal szó szerint.

Ez egy elfeledett sarka a netnek, örülök, hogy sikerült elvetődnöd ide!

Továbbra is keresek megjelenési lehetőséget az írásaim számára. Ha esetleg van ötleted, oszd meg velem! Elérhetőségeim az Impresszumban találhatók.

A passport.blog jelenlegi egyetlen megjelenési lehetősége a Facebook. Ha értesülni szeretnél az új bejegyzésekről, kövesd a Bolyongó Facebook oldalt.

Ha szeretnéd a bejegyzést kinyomtatni, vagy önálló formában menteni, ennek a legegyszerűbb módja a PDF formába konvertálás. Ezt a jobb oldali, fentről negyedik (Adobe) ikonnal teheted meg.

Eddigi bejegyzések a bolyongó.hu-n

Az összes bejegyzés ABC-be rendezett indexe itt található. A blog helyekhez köthető bejegyzései a google.maps térképen is megtalálhatók: A világ valódi csodái. A mostanában a blogon megjelent írások a főoldalon jelennek meg.

2026/05/28 18:05

Források

reykjavikerupts.is
boredpanda: There Is An Island That Nobody Can Enter And It Didn’t Exist Until 1963
atlasobscura: This Tiny Volcanic Island Is the Ultimate Natural Laboratory
deutschlandfunk.de: Vulkaninsel Surtsey – ein geologischer Glücksfall

hajózás, sziget, vulkán, tenger, Izland, 2018, 1963, óceán, Westmänner sziget, paradicsom, világjáró, elsüllyed, érdekes történet

Bejegyzésmegtekintések száma: 120

From:
http://bolyongo.hu/ - **bolyongó**

Permanent link:
http://bolyongo.hu/doku.php?id=passport:surtsey_az_otveneves_sziget

Last update: **2026/08/07 03:23**